

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku posła Dworskiego w sprawie wykończenia w roku 1895 i oddania do użytku mostu na rzece San w Przemyślu.

Wysoki Sejmie!

Wskutek przemiany miasta Przemyśla na fortecę i obsadzenia go liczną załogą, co wpłynęło na bardzo znaczny rozrost miasta, stało się, że istniejący tamże na rzece San jedyny most, nie wystarczał dla zwiększonej nadzwyczaj frekwencyi a nadto nieodpowiadał potrzebom c. k. wojskowości; że dla uchylenia tych niedogodności a szczególnie dla ułatwienia ruchów wojskowych, okazała się potrzeba wybudowania na rzece San w obrębie miasta Przemyśla drugiego mostu, a nadto rozebrania istniejącego mostu i wybudowania w tem samym miejscu nowego, obszernego mostu, dającego pewność trwałości.

Po kilkuletniej pertraktacyi zgodził się c. k. Rząd na te żądania; drugi most wybudowany został w znacznej od miasta odległości w r. 1893. a po otwarciu go dla użytku publicznego zamknięto w lipcu tego roku most stary, rozebrano takowy i rozpoczęto w roku 1894 budowę na tem samym miejscu nowego mostu, urządziwszy dla ułatwienia komunikacyi pieszej mostek (kładkę) w niedalekiej od tegoż odległości, który w styczniu r. b. po raz drugi został zerwany.

Po ukończeniu zupełnem w październiku 1894, filarów kamiennych, przerwano dalsze roboty, a przerwać je musiano z powodu, bo konstrukcyja żelazna mostu nie była jeszcze zamówiona, zamówioną zaś nie została dla braku funduszków potrzebnych.

Nadzieja mieszkańców miasta Przemyśla, iż most w roku 1894 będzie ukończony i do użytku oddany, srodze została zawiedziona; a ponieważ wedle zasiągniętych z pewnego źródła informacji, na rok 1895 została tylko kwota 40.000 zlr. na budowę tego mostu w budżet państwowy wstawiona, zaś potrzebna na wykończenie go jeszcze kwota około 300.000 zł. ma być ratami w budżety następnych trzech lat wstawioną, co opóźniloby ukończenie i oddanie do użytku mostu o lat kilka, przeto gmina miasta Przemyśla, zaniepokojona tą groźną perspektywą, wniosła w listopadzie 1894 prośbę do c. k. Ministerstwa Spraw wewnętrznych, a w pierwszych dniach grudnia 1894, do J. E. P. Namiestnika o wykończenie budowy mostu w ciągu roku 1895. zaś do Koła polskiego w Wiedniu prośbę o poparcie tej petycyi.

Wykończenia rychłego mostu domaga się także c. i k. Komenda X. korpusu.

Celem uzyskania poparcia starań gminy miasta Przemyśla, przedstawił poseł Dworski Wysokiemu Sejmowi wniosek, przedmiotem tego sprawozdania będący.

Nadto wnieśli dnia 23. b. m. mieszkańcy przedmieścia Zasanie w Przemyśle do Wysokiego Sejmu petycję licznymi podpisami zaopatrzoną o spieszne ukończenie mostu, o którym mowa.

Z uwagi, że przytoczone w uzasadnieniu wniosku, pisma Dworskiego okoliczności i stosunki miejscowe usprawiedliwiają żądanie miasta Przemyśla, albowiem miasto to liczy obecnie przeszło 38.000 mieszkańców, z których (nielicząc wojska) 7.000 do 8.000 zajmuje przedmieście Zasanie, że wszystkie władze administracyjne, sądowe, podatkowe, duchowne, autonomiczne i wojskowe mają siedzibę w mieście — liczne szkoły i zakłady naukowe tudzież koszary, baraki i inne budynki wojskowe znajdują się tak w mieście jak i na przedmieściu Zasanie, brak więc mostu, łączącego śródmieście z przedmieściem Zasanie, nadzwyczaj szkodliwie wpływa na wszystkie stosunki miejscowe utrudnia mieszkańcom miasta i przedmieścia załatwianie rozlicznych interesów i spraw, a uczniom i młodzieży szkolnej uczęszczanie do szkół i zakładów naukowych, wpływa ujemnie na handel i przemysł, a nadto nietylko zagraża bezpieczeństwu publicznemu przez utrudnienie wykonywania wszystkich działów polityki miejscowej, ale stał się także przyczyną poważnych przeszkód dla ruchów wojskowych.

Z uwagi, że stan ten, jeżeliby dłużej pozostał, budzi poważną obawę, że w razie, gdyby drugi most niewytrzymał parcia fal wezbranej rzeki i piętrzących się lodów i został zerwany, co nie jest niemożliwym, skoro most kolejowy powodzią w r. 1867 został częściowo zburzony, miasto Przemyśl odciętem by zostało całkowicie od Zasania i okolicy, po lewej stronie Sanu położonej,

że zatem jak najspieszniejsze ukończenie mostu, o którym mowa i oddanie go do użytku przedstawia się jako konieczność,

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w drodze konstytucyjnej wyjednał dodatkowo na rok 1895 kredyt potrzebny na całkowite wykończenie budowy mostu na rzece San w Przemyśle i zarządził co potrzeba, aby budowa tego mostu w roku 1895 ukończoną została, a most do użytku publicznego oddano.

2 uchwałą tą załatwioną zostaje petycja mieszkańców przedmieścia Zasanie w Przemyśle do l. s. 923 wniesiona.

Lwów 1. lutego 1895.

Przewodniczący.
Zaleski w. r.

Sprawozdawca.
Dworski w. r.